

Ami végül a kísérletügyet illeti, már a közgyűlésen megjegyeztem, hogy annak ügye a pécsi megbeszélések anyagába nem került bele, tudomásom szerint senki nem is érintette azt.

A kísérleti állomásnak a főiskolával való szorosabb, szervezeti kapcsolatba való hozatalát helyeselni semmiképpen sem tudnám. Külföldön is a legszebb eredményeket a különálló kísérleti, illetve kutatóállomások érték el, csak anyagi nehézségek szorítottak egyes állomásokat a főiskolákkal való kapcsolatra. Nagyon kíváncsi és szükséges, hogy azoknak a tanszékeknek tanárai, akiknek tárgyköre erre alkalmas, résztvegyenek az állomás munkájában és magam mindig arra törekedtem, hogy ezt az együttműködést kimélyítsem. De szorosabb szervezeti kapcsolat egyenesen káros volna, különösen most, amikor a főiskola helyzete még nincs tisztázva és — mivel nemcsak az erdőmérnöki osztálynak és a földművelésügyi miniszter úrnak hatáskörébe eső ügyekkel állunk szemben — nem tudjuk, mit hoz a jövő.

Az erdészeti kísérleti állomást más elhelyezésben, mint a földművelésügyi miniszter úrnak fenhatósága alatt, el sem tudnám képzelni és éppen ezért jobb, ha ezt nem vonjuk bele a főiskolai ügyek forgatagába.

Az alföldi fásítások csemeteszükséglete

A földművelésügyi tárca erdőgazdasági beruházásai az Erdészeti Lapok 1930. évi 7—8. sz. füzetében lettek ismertetve. Erdőgazdasági munkaterv cím alatt a 373. lapon az erdősítendő területeket 270.356 kat. holdban állapítja meg. Ezen területnek 15 évre tervezett beerdősítése esetére egy évre 18.024 kat. hold esik. *Holdanként 5000 drb csemetét számítva*, az évi csemeteszükségletet 90,120.000 darabban állapítja meg.

Az alföldi erdők régi telepítői túlnyomóan 2 m sor- és csemetetávolságú négyzetes hálózatban erdősítették be a mezőgazdasági műveléssel előkészített területeket, tehát kat. holdanként 1439 darab csemetét ültettek el.

A debreceni, kecskeméti, kiskunhalasi, szabadkai és a szegedi városi erdők, a Kóburg-Koháry hercegi uradalom váci, a

kalocsai érsekség és főkáptalan szentgyörgypusztai, illetve szarkási nagykiterjedésű, mesterséges módon telepített erdőségei, valamint a magán- és köztulajdont képező kisebb területű, de összegükben jelentékeny kiterjedésű erdőtelepítések jobbára 2 m-es kötelékben lettek végrehajtva. A telepítés sűrűsége a gazdaközönségnél — meglévő láncaikhoz alkalmazkodva — az egyöles sűrűséget nem igen haladta meg. Szóval az Alföld meglévő erdőségeinek túlnyomó része 2 m, egyöles kötelékű hálózatban lett telepítve.

Az imént felsorolt erdőket hazánk erdőgazdáinak zöme jól ismeri. Azok egyikét-másikat a különböző világrészek tájairól (Amerika, Japán, Ázsiai Oroszország) való erdőgazdák tekintették meg. A művelt nyugati országok azon erdőgazdáinak, akik ezen erdőket tanulmányozták — se szeri, se száma. Azok gazdasági állapotát soha senki sem kifogásolta.

Úgy tudjuk, Fekete Zoltán fáradhatatlan professzorunk ákác-fatömegtáblák összeállítása céljából a szabadkai határban egy 2 m sűrűségű négyzetes hálózatban telepített és megfelelő gyérítésekkel kialakított, jobb termőhelyen álló 33 éves elegytelen ákacosban eszközöl nagyfontosságú felvételeket. Ezen felvételek kiszámított eredményei minden vitát kizárólag igazolni fogják, hogy a 2 m-es hálózatban való telepítésnek hátránya nincsen. Az állomány fatömege, a törzsek ágatlan tiszasága, magassága, a választékok egymáshoz való aránya a legmesszebbmenő igényeket is kielégítik.

Gyengébb termőhelyeken, legyenek azok sovány, heves buká, akár sovány, hideg laposok, a telepítési hálózat sűrűségének emelésével csak egyetlen célt érünk el, még pedig azt, hogy indokolatlanul terheljük meg a tulajdonost — főleg a mai pénztelen világban — 5000 drb csemete ültetése esetén kat. holdanként három és félszeres telepítési költséggel, mely hitünk szerint kamatos kamataival elvész, abból soha egy fillér sem térül meg.

A telepítésre sokkal könnyebben határozza el magát még a nagyon jómódú birtokos is, ha a holdankénti telepítési költség 350 pengő helyett 100 pengőből kikerül és emellett még a 2 m-es hálózat módot nyújt neki arra, hogy a sorközi műveléssel elő-

állított terményeik árával a költségeket még apaszthassa is, ami a sűrű hálózat esetében teljesen kizárt.

Ez alkalommal csak röviden akartunk rámutatni az alföldi erdők telepítésénél a túlsűrű hálózatnak indokolatlanul és túl-költséges voltára. Annak úgy tudományos, mint gazdasági teljes megvilágítása Kiss Ferencnek — az alföldi erdőtelepítés atyamesterének — egy emberöltőn át hangyaszorgalommal gyűjtött megfigyelések, tapasztalatok és eredményekre — nem pedig feltevésekre — támaszkodó az a tanulmánya lesz hivatott, melynek közzétételére őt egyesületünk illetékes bizottságainak javaslata alapján a közgyűlés kérte fel. Ez, úgy véljük, hogy a mi megállapításainkat is igazolni fogja.

Megengedjük, hogy bizonyos fafajták, bizonyos körülmények között, kivételesen sűrűbben telepítendők.

Ezek után tisztelettel azt javasolnánk, hogy országunk erdőgazdaságának irányítói és intézői számításuk alapjául kat. holdanként 5000 drb helyett 1600 drb csemetét vegyenek fel. Így csekélyebb költséggel nagyobb terület lesz befásítható. Ezen általánosan elismert nagyhorderejű, nemzetünk talpraállását elősegítő és holtbiztonsággal jóljövödelmező beruházásra, ezen aránylagosan csekély összegnek feltétlenül rendelkezésre kell állani. Egyben szívleljék meg azok, akik ebbe befolyhatnak, a régieknek azt a mondását: bis dat, qui cito dat!

Alföldünk fásítási ügyeinek jelenlegi intézői, minden egyébtől eltekintve tartsák szem előtt a birtokosközönség szánszalmán pénztelen voltát. A mostani szorult helyzetben ne erőszakolják az utóbbi években divatbajott sűrűhálózatú költséges telepítéseket. Várják meg ezzel — a hitünk szerint — elkövetkezendő boldogabb idöket. Addig csak telepítsenek olyan erdöket, mint amilyenek az öreg telepítők olcsóbb és becsületes munkája nyomán létrejöttek; biztosítjuk őket, hogy munkájukat az egész magyar nemzet a legnagyobb méltánylásban és elismerésben fogja részesíteni.

Ha majd valamikor — egy vágásforduló után — kísérleteik nyomán általánosan beigazolódnék az a körülmény, hogy a sűrű hálózattal járó háromszoros telepítési költség kamatos kamataival megtérül, illetve a forduló végére kiszámított jöve-

delmek értéke annyival magasabb lesz, mint a 2 m-es hálózatban — olcsón — telepített erdőkben elérhető volt, úgy térjenek át erre az egész vonalon, hányassák ki a régi erdőket és sorjában telepítsék újra!

K. A.

Mi akadályozza az előhasználatok gazdaságos keresztülvitelét?

Két évvel ezelőtt a balatonfüredi kiránduláson a tűzifa-behozatal mérséklése érdekében felvettem azt a gondolatot, többrendbeli tapasztalati adattal alátámasztva, hogy a csonkaországi erdőgazdaságban a főhasználati vágások kitermelésével egyidejűleg, az eddig meglehetősen elhanyagolt előhasználatokra sokkal nagyobb súlyt kell helyoznünk.

Még rendszeresen kezelt, nagyobb erdőgazdaságokban is a kitermelendő fatömeget főleg a főhasználatokra bazirozzák, az előhasználat és az állománynevelő vágások (tisztítások) csak oly mostohagyermek, amivel csak tessék-lássék módjára foglalkoznak.

Hogy az erdőállomány kialakulására ez mily veszélyt jelent, erről már több ízben megemlékeztem a szakirodalom egyes lapjaiban.

Előadásomat az előrehaladott időre való tekintettel, a szakos vita nem követte, mindazonáltal módomban volt az egyes szakemberek kritikáját meghallanom, ami körülbelül abban csúcsosodott ki, hogy eme kérdéssel behatóbban foglalkozni akkor lesz időszerű, ha a vasúti tarifapolitikát más alapokra helyezik vagyis a belföldi tűzifát megfelelő védelemben részesítik.

Tudjuk mindnyájan, hogy az előfeltétel bekövetkezett, így újólág kopogtatok, mert véleményem szerint ezt a kérdést napirenden kell tartanunk, míg a megvalósulás stádiumába nem jut.

Mert tulajdonképen miről is van szó?

A tűzifához fűzött túlzott igényeknek leszállításáról egyrészt, másrészt az ország pénzügyi helyzetének érdekében a csonkaországi erdőgazdasági viszonyokhoz való alkalmazkodásról.